

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARREERANY

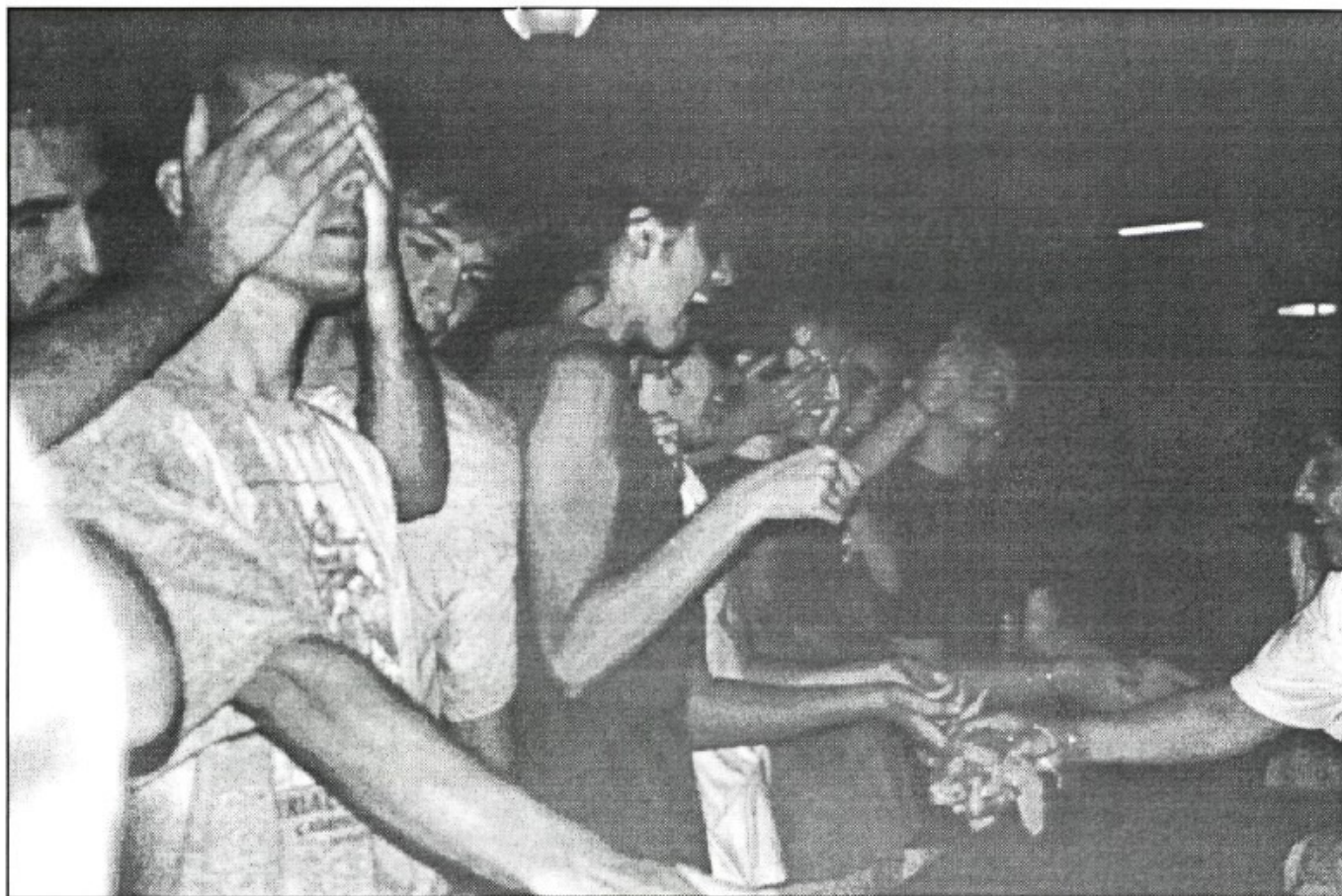
MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 120

Any X

AGOST, 1996

*** MOREN EL ESCRITORS JOSEP MARIA PALAU, DAMIÀ HUGUET I MIQUEL ÀNGEL RIERA**

*** HAN TINGUT LLOC LES SISENES JORNADES CULTURALS I ESPORTIVES D'ESTIU**

*** CONTINUA A DIFERENTS POBLES, EL IX FESTIVAL INTERNACIONAL MÚSICA CLÀSSICA A CURA, DE LA MANCOMUNITAT DEL PLA**

Sumari

Editorial i sumari	2
El CIM dona una torre de música a	
l'Associació de la Tercera Edat	3
Moren de tres en tres	4
Signatura del conveni de col·laboració	
entre el Govern i l'APFM	5
In Memoriam, Damià Huguet	6
Redéu, Damià	7
Rebuig a una Befà	8
Els nostres glosadors	9
Bullit de Notícies	10
Demografia. Telèfons d'interès	12
El temps. Temps passat	13
Frases Curioses	13
VI Jornades Culturals i Esportives	14
Les revistes de l'APFM es venen	
per "un plat de lleties"	17
La Biblioteca...	18
Premi Juvenil del VIII Certamen de	
Fotografia Fent Carrerany	20

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol Bauzà
Miquel Morey Mas
Joan Gelabert Mas
Catalina Fiol Galmés

EDITORIAL

QUIN MES, DÉU MEU!

Això de sortir un cop al mes -tot i això és un petit miracle- et deixa sense gaires possibilitats de poder incidir de manera decisiva en el petit territori que una revista com la nostra abasta, a més de tenir la sensació que tot allò que dius ja n'hi ha hagut d'altres, i segurament millors, que ho han esmentat.

Així, que hi podríem afegir a la coneguda visita (oficial?, extra-oficial?) que un grup de "botifarres il·lustres", membres d'una "Academi de sa Llengo Baleá" (no ens demaneu responsabilitats per les qüestions ortogràfiques i lèxiques, ja que a hores d'ara encara no hem estat capaços d'entendre la lògica del seu sistema) feren a l'Honorable Jaume Matas, defensant els seus "palasios" davant d'aquells malanats i venuts que parlen de palaus. Possiblement la millor resposta vengué a través d'una carta que va publicar la premsa on es defensava aquesta iniciativa de l'Honorable de donar veu a tot un grapat d'associacions "altruistes i culturals" com aquesta de l'"Academi". Així ja tenien hora donada l'Associació de Gorans, la Plataforma de Defensa de les Mosques d'Ase, el Gremi de l'Ou Esquerre més gros que el de la dreta, etc. Déu els cria i ells s'ajunten!

I de l'Ex; què me'n direu? Cada vegada que obre la boca és per ficar-la més endins. Els seus comentaris sobre la desgraciada mort de la mestra d'escola no es mereixen altra cosa que la seva defenestració, per a sempre més, de l'escena pública. Que calli d'una vegada!

Dos joves mariers, en Pere Quetglas i en Damià Quetglas, han estat jutjats un altre cop per la seva negativa a fer la prestació social substitutòria. L'anterior sentència fou recorreguda i ara se'ls aplica el codi nou. La seva condició d'insubmisos els duu a rebutjar el càstig que per a ells suposa haver de fer, tant si vols com si no, la prestació social. Qui els tornarà el seu dret, la seva raó i tot el que poden perdre, quan s'aboleixi la mili obligatòria?

A veure si el mes d'agost, amb la seva letàrgia habitual, en deixa calladets i quiets més d'un i així hi sortirem guanyant tots.

Per finalitzar, la bona. Ens arriben notícies que el nostre amic Bartomeu Pastor ha aconseguit fer unes prospeccions a son Matet, on fa un cert temps -la nostra revista en donà la primícia- trobaren prou indicis que indicaven la presència d'una vil·la romana. És una bona notícia que esperam veure confirmada amb unes troballes positives.

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Margalida Mas Vicens
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

Gabriel Florit, Miquel Oliver Roig, Associació de la Tercera Edat, Antoni Gelabert Mas, Pere Crespí i Salom, Enric Pozo Mas i Francisca Maria Mas.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY

Fax: 971-525585

Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

EL CONSELL INSULAR ENTREGÀ UNA TORRE DE MÚSICA A L'ASSOCIACIÓ DE LA TERCERA EDAT DE MARIA

El passat vint-i-set d'abril, l'Honorable Presidenta del Consell Insular de Mallorca Maria Antònia Munar i Riutort, assistí a una festa en honor seu, que l'Associació de la Tercera Edat de Maria de la Salut va organitzar per tal d'agrair-li la donació d'una esplèndida torre de música, per a què tots els majors de Maria de la Salut ballin amb la millor música a la seva seu.

La Junta Directiva de la Tercera Edat encapçalada pel seu president Josep Vanrell així com els altres membres Joana Tugores, Catalina Mas, Joan Morey, Antònia Carbonell, Antònia Gelabert i Guillem Bergas qui fou qui promogué l'esdeveniment, feren els honors a Maria Antònia Munar, que

envoltada de nombrosos afiliats, convidats i públic en general, participaren en el simpàtic acte.

En aquest, se serviren exquisites coques mallorquines cuites per membres de l'Associació que, juntament amb un cava ben fresc, feren les delícies de la concurrència.

La Presidenta del CIM en el seu parlament va deixar ben clar que romanía a la disposició de l'Associació de Maria de la Salut per pròximes ocasions en les quals se li sol licitin noves coses que poder aportar. D'altra banda el president, Sr. Vanrell, donà contesta al parlament de la Presidenta agraint-li la seva visita així com el seu present.

Maria Antònia Munar, presidenta del CIM, envoltada dels membres de la Junta Directiva i altres assistents a l'acte

MOREN DE TRES EN TRES

La setmana del 15 al 21 de juliol del 96, serà recordada durant força temps dins el món de les nostres lletres. Que en un petit país com el nostre, sempre coix de referents de primera mà, tres escriptors: Josep M. Palau i Camps, Damià Huguet i Miquel Angel Riera, ens deixin en una mateixa setmana no és just, no té perdó. Ens deixa més deseparats, més entotsolats que mai.

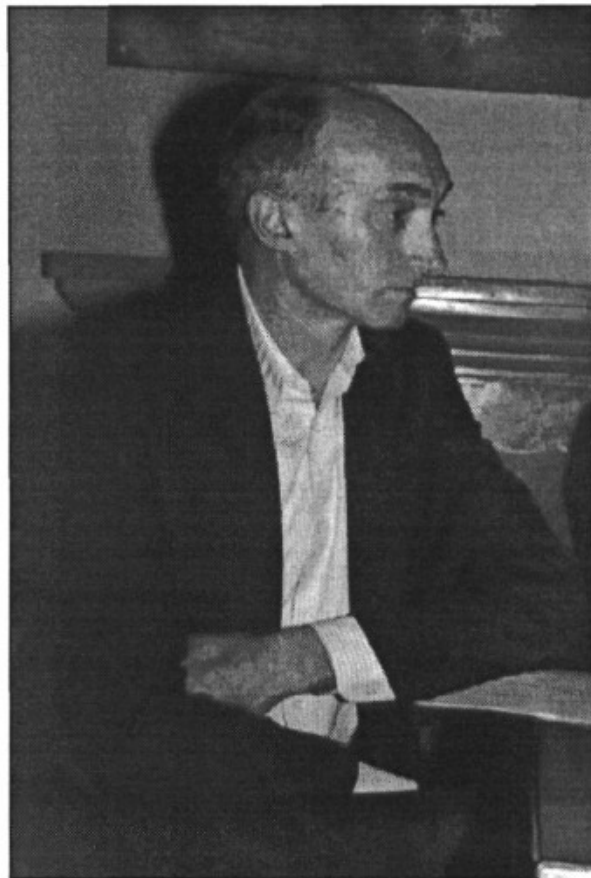
El primer fou Josep Maria Palau i Camps (Barcelona, 1914). Aquest polifacètic escriptor, resident a Mallorca des de fa més de cinquanta anys, participà al llarg dels obscurs anys del franquisme en múltiples activitats

Josep Maria Palau i Camps
(Foto G.E.M.)

destinades al redreçament cultural del nostre país. Com a dramaturg, assajà de separar-se del teatre «regional», amb obres com *S'ha venut un home*, Premi Ciutat de Palma. També conreà la poesia. Fou vicepresident de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana de les Illes, i de l'Obra Cultural Balear. Com a entomòleg destaquen els seus estudis sobre els insectes, especialment els coleòpters i fins i tot en descobrí algunes espècies. Part de la seva col·lecció entomològica es conserva al Museu de la Naturalesa de les Illes Balears i al Museu de Ciències Naturals de Sóller. Com a novel·lista excel·lí, sobretot, en la novel·la de gènere. Amb *Assassinat al Club dels Poetes*, publicada l'any 1983 creà la figura de l'inspector Arbós, personatge que continuà en altres obres posteriors.

Damià Huguet (Campos, 1946) fou el següent. De tots tres fou, la seva, la seva mort, la que més m'afectà. Segurament perquè encara guard dins de la memòria, aquella cara, aquell personatge, que un cop, ja fa molts d'anys, vaig sentir recitant uns poemes seus. Si fins aquell moment havia cregut que els escriptors eren una mena d'essers d'un altre món, absolutament allunyats dels mortals, aquell home sec i escardalenc se'm va aparèixer molt proper, molt semblant a tants d'altres homes del meu poble que d'escriptors en tenien ben poca cosa. L'entenia, parlava i escrivia amb un llenguatge que m'era pròxim, al meu abast. Segurament fou allò el que em dugué a seguir el

Damià Huguet a la Capella Fonda del nostre poble, en una trobada poètica

seu itinerari vital i literari de manera especial. Anys després vaig saber que aquell campaner que declarava sense vergonya «*He volgut ésser en Damià Canova sempre: La resta és literatura.*» en una cita del seu *Ofici de sords* (1976), havia estat un enamorat del cinema. Crític de cinema del Diari de Mallorca durant molts anys, conegué i arribà a tenir una certa amistat amb directors de la categoria de Louis Malle, Jean Luc Godard, François Truffaut o Luís Buñuel. I aquella antítesi d'intel·lectual, aquell tros d'home que seguia fent de tot, em seguí sorprenent fins al final. Fotògraf (qui no recorda aquella fotografia seva, que donà la volta al món, on un àrbitre de futbol era perseguit per un grapat d'afecionats, amb una cadira a punt de ser esclafada sobre el cap del pobre desgraciat), assagista, editor (amb les col·leccions *Guaret* i *Quaderns campaners*, aconseguí, des de Campos mateix, treure el bo i millor de la poesia dels 70 i 80) i, sobretot, poeta. Un poeta excel·lent. Una provatura constant. Un llenguatge ric, viu, provocador, de casa, universal; des de les primeres obres «*Un llibre penjat en un filferro. / La roba estesa en la llibreria.*» d'*Ofici de Sords* (1976), o «*A l'endemà de batre solcà l'era, / afluintant-se d'esterrossar el guaret / perquè a la terra amb febre /*

lluïssin cants i crits en un bell somni. / Arreu dels sementers els llevamans florien. / Homenatge a Rimbaud, a Jean Vigo, a Pasolini.» d'*Els Calls del manobre* (1984), fins a «Quan les darreres passes d'un dia que ja fuig / ressonen pels guarets, sense avisar el sol, / els aucells que han tastat la claror més de prop / s'amaguen als recers on la verdor blanqueja... / Un silenci de llums fa la fosca vermella, / i els homes que han suat tots els calls de la terra / tenen por de parlar dels mals que han consentit, / i toquen amb les mans una mort que preveïen...» de *Vols des d'Orly* (1995).

Per a la gent de la nostra Associació sempre ens quedarà el record de la vetlada poètica que l'abril de 1992 férem a Sa capella Fonda. Aquell vespre, Damià Huguet compartí amb nosaltres els seus versos, la seva veu, la seva, ja, feble veu. Descansa en pau, Damià!

I el tercer. Miquel Àngel Riera, l'escriptor manacorí, també ens deixà. De cara a la premsa, de cara als mitjans informatius fou la pedra de toc que els posà

en estat d'alerta. Aquest, possiblement el més conegut dels tres, fou el que tengué més ressò. Home d'una producció literària concebuda amb un fort rigor formal, conreà la poesia al començament i més endavant es decantà per la prosa. El seu primer llibre *Poemes a Nai* (1965), sorprengué per les imatges agosarades que trencaven amb la poesia de l'època. Aquell «*T'estim però me'n fot*» que apareixia al seu primer llibre de poemes sobtà de valent la crítica de l'època. Amb *Paràbola i clam de la cosa humana* (1974), canvià el plantejament i es decantà per una poesia més realista i crítica. Amb el darrer, *El pis de la badia* (1992), retornà a la poesia intimista. Fou el conreu de la prosa, però, el gènere que més fama li donà a Miquel Àngel Riera. L'home, la mort, les relacions humanes són els temes que mouen la seva literatura. *Morir quan cal* (1974), *L'endemà de mai* (1978), *Illa Flaubert* (1990), foren algunes de les obres que li donaren un nom de primera magnitud dins de la literatura catalana contemporània, fins al punt que fou proposat per al Premi Nobel de Literatura, a més de veure traduïda la seva obra al castellà, l'alemany, l'anglès, el rus, el txec, l'italià i el portuguès.

No voldria acabar aquest article sense fer referència a un fet, que em sembla prou demostratiu del tarannà i de la capacitat intel·lectual dels nostres governants actuals. Varen haver de ser tres, els morts, perquè el nostre Govern es dignàs a fer-los una esquila col·lectiva. Ignorància? despreci? o una clara mostra del que ens espera en matèria de política cultural?

Descansin en pau. Ens queda la seva obra.

Joan Gelabert

Miquel Àngel Riera i Nadal
(Foto G.E.M.)

SIGNATURA DEL CONVENI DE COL·LABORACIÓ ENTRE EL GOVERN I L'APFM

El passat dia 8 de juliol a la seu de l'associació de Premsa Forana, a Sant Joan, el president de la CA, Jaume Matas i el president de l'Associació de Premsa Forana, Miquel Company, varen signar un conveni de col·laboració pels anys 95, 96 i 97. Un cop finalitzat l'acte, tots els assistents ens dirigírem al restaurant Ca'n Tronca on vàrem fer un bon cap de taula.

IN MEMORIAM, DAMIÀ HUGUET

He llegit a la premsa, avui, 19 de juliol, el traspàs den Damià Huguet (Campos, 1946), sincerament, m'ha copsat. Sabia de la seva mal laltia, però, havia llegit que estava preparant la seva primera exposició de pintura per Ciutat, creia que estava recuperat, a més, no fa gaire encara va publicar "Fites netes", el seu darrer llibre. Encara que també pintava i tenia altres aficions com la fotografia i el cinema en Damià és POETA, així amb lletra grossa.

Vaig conèixer en Damià Huguet, la seva obra naturalment, no fa molts d'anys. Ho record, va esser al cafè l'Havanna, a les lectures poètiques que organitzava en Xavier Abraham. La seva poesia em va copsar, les paraules quotidianes, planeres, de la gent de poble i del camp fetes poesia, senzillament vaig passar gust. L'endemà vaig anar a una llibreria i vaig sortir amb mitja dotzena de llibres, tots els que hi havia. Així vaig conèixer l'obra den Damià Huguet, i fins ara.

Alguns recordareu la vetllada poètica que va organitzar Fent Carrerany l'abril de 1992 a la Capella Fonda, un dels participants va esser en Damià, de la crònica d'aquesta nit, publicada a Fent Carrerany, núm. 70, maig de 1992, en reproduïm aquest fragment *"En Damià Huguet, quin tros de poeta en Damià!, va ser el tercer en intervenir. Campaner de soca-rel, poeta de cap a peus i home que transpuja una vitalitat i una sinceritat que amara tot quan toca, va ser presentat com el que és, un dels poetes més importants de les lletres catalanes i un home que ha aconseguit seguir, a la seva manera, les passes d'aquest altre monstre que és en Blai Bonet. La seva veu, la seva personal manera de dir la poesia, i el seu món poètic: la terra, la saba de la terra, el cinema, l'erotisme, trobaren de seguida un públic entregat i que amb un silenci profund i amatenent acollí els seus poemes i la seva veu dolça i sincera."*

Que millor per recordar-lo que els seus poemes, he fet una tria personal d'alguns i esper que vos agradin, almanco serviran per conèixer un poc la poesia den Damià Huguet, pels qui encara no la coneixen. A reveure Damià.

Miquel Morey i Mas.

CAMPOS: APUNT EN NEGRE I BLANC (Esquena de Ganivet, Llibres Turmeda, 1976)

Incapaç d'aglapir consells amb la memòria consent desordenades rancors de tenir odi, absent de mi, com impotent esclau de tota eufòria.

Aquí, que és Campos fins i tot quan som a fora, m'espera sempre carta al meu carrer Ferrocaril, 40. Escric en sec, com una arada que cerca el call de l'aventura. Deixau, però, que cresqui magritxol i pàl lid d'estatura. Amb ulls menuts color de terra, provocatiu i indòmit, sempre acceptant el corc carnal i la tendresa absurda

d'aquest vestigi cruel de tornar vell potser a deshora.

Tanmateix en aquest poble meu, de braus i qualque fura, impera sempre la bona llet del crit de l'oceà de la cultura que tot foraviler a ritme d'escarada escura.

Campos sempre em convenç d'ésser qui havent volgut volia.

Jo som un nus que ferma tot embull de lletra escrita talment un sexe que sempre va de pedra dura.

Em cria un camp carnal, cru i patètic, on en tot temps s'hi esborren amors toscs i lletanies que van molt part damunt el gest de voler fer del crit lletra menuda.

Em trobareu embriac si són més de les onze, penedit d'algun esquit que ha trencat olis, llunyà dels amples llibres com un camp sense arbres a on solqueja el puny de la robusta i catalana història.

No som covard de la memòria dels escrits que aquests calls verds amb crueltat enceten. Si de cas avorresc la fada gratitud i la decència vague dels llemes de saló que fan fineses clàssiques, cercant sempre llacors als camps mancats de sofre i aigua.

Voldria condemnar el meu esforç estrictament inútil i aterrecar, essent Aquell, els murs del mal amb lletra aspriva; amar-me en tots, com un cinematogràfic cor enravenat de bastos espermes mútues, perquè els qui suren dins ginebres i somnis enyorin sempre el roissar color de tot l'herbam que va de verd i fa pastura.

Paraula és agrair consentiments, estrictes adulteris que vagin d'aquí enllà com un que amb llapis frissa. De tan nirvi com som m'esper a mi, foraviler patètic. Me'n vaig depressa cavil lant, esquiu, lletra futura pel curt camí que mena a foravila sempre.

Si obriu la porta de ca-meva amb arbres trobareu sempre els fills que espolsen la tendresa dels crus escrits d'aquest violent presagi que els calls de fe han regatat amb ràbia.

Malgrat els versos i el furtiu coratge, acceptau-me inútil. Si em voleu mal acudiu sempre a la primera plana d'una foto única. He volgut esser en Damià Canova sempre: La resta és literatura.

Del llibre TRAUS BADATS, Campos 1979, alguns poemes:

No t'ho se fer de dret ni d'assegut;
m'ajec amb tu tastant-te els plecs del cos
abans m'escorri i me senti fotut.

De tan urgent, no em convé, ni em convenç,
el que no em cou, ni el poc que cap fil cus.

Som agraït, enormement esmús,
i me'n fot prou de l'amargor que em venç.

Fals ignorant de la fortor que em pren
accept anar calent així com puc.

Em sé covard i esqueix el meu carnet
talment l'eixorc esqueixa, gens confús,
el fal lus bell del seu enginy concret.

Vendrà la mort, en algun autobús,
i partirem cap a un fosc cabaret;
ella exultant, i jo fent-ne abús.

Tant he pecat que no som ni guaret.
Tant he ignorat que no puc dir res pus.

El tenc tan net que estic empegueit;
el tenc tan dur que no puc donar abast.
no me l'espols; cerc forat i l'afic
perquè amb el suc ens estimem al tast.

Amb certa por cercam major envits,
evitant, a poc a poc, clams amargs.

Pujam tots dos al cim de l'imprevist.

Almenys de viure vull morir-me'n fart,
sebre molt bé que res no s'ha perdut.
Emmortallat, dins un negre taüt,
voldré engrunar les ires dels covarts.

Mai no sabran si m'he mort. Mai no sabré
qui ha vençut; si la vida o l'edat.

Del llibre OFICI DE SORDS, Campos 1976, :

Si asserrau la soca d'un arbre
a dos pams de nivell de terra,
i de forma horitzontal,
quedarà un seient de forma circular
des del qual podreu observar millor
la inutilitat de tenir un nom,
una llei forestal, una dictadura.

DIUMENGE (Vols des d'Orly, El turó, 1995)

Amb saladina als peus tast la terra que tenc,
i les ones del mar, i la verdor dels pins.
Totes aquestes illes que amb un cop d'ull trescam
són la pedra d'un món on la claror fa niu,
caliu d'un foc antic, guarets que alenen fort
entre els calls del rocam i la crosta dels punys.

Cap secret no convenç el futur que vivim.
Amb terra seca als ulls, i una pedra a la mà,
voldríem llegir el nom de les fites que veim,
callant amb un alè tota la pols que hem fet.
La sal, que tot ho veu, sabrà triar el mal
que ens meni de bell nou a vèncer l'imprevist.

REDÈU, DAMIÀ!

A l'hora d'ara, sembla que tots els "opinadors" de la contrada han dit la seva, respecte de les teves "Fites netes", Damià, campaner de luxe, amic, però jo encara no ho havia fet. El to del títol d'aquest escrit, ve de bri que, mira, tenc ja fa molts temps un original a Ca'n Moll, ja saps, carrer de la Torre de l'Amor, escala empindada i paciència, dic, que amb un encapçalament regalat per Jaume Pomar: "Albellons de la memòria", espera la seva edició com un prenys de somera, o més. Vol ser, el meu, un escorcoll, una radiografia dels finals del 40 fins arran dels 60, de la gent i fets de Sineu, tot fabricant una espiral envoltant personatges més o manco populars...I, ja veus, estimat, ja m'has tornat a passar a davant! Tu i jo som de la mateixa quinta, pam envant, pam enrera, la qual cosa ocasiona que el resultat de les nostres cabòries literàries, tenguí semblant punt de mira: constatar que hi som, la nostra gent i nosaltres, la nostra parla i nosaltres, la nostra nissaga i nosaltres...Una fè amb el nostre poble no a tothora raonable, però sempre inqüestionable. Pot ser també un

bon mestall d'instint de supervivència, saviesa atàvica, caparrudesa, ràbia mal continguda davant l'estupidesa dels tòtils de sempre, la inoperància dels que podrien fer tant!

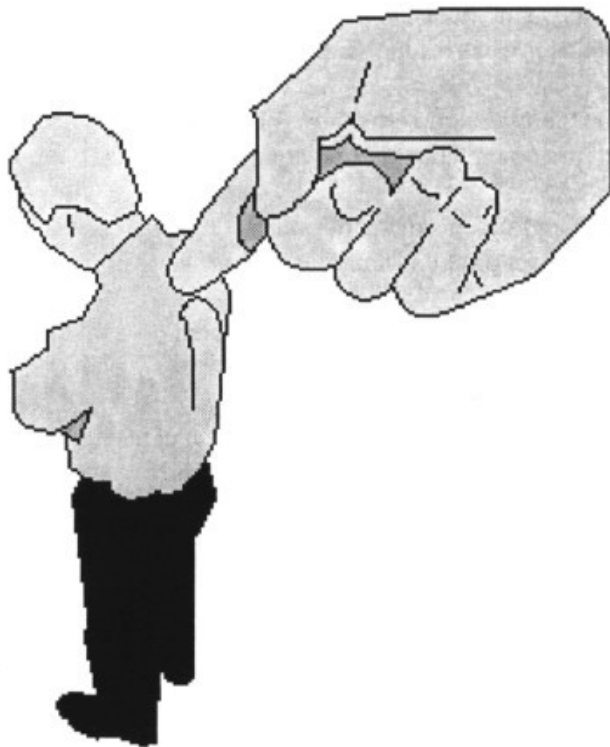
Quina delícia de llibre el teu, Damià! la teva vivor pagesa selecciona i disecciona records amb precisió, amb emoció, i, sobretot, amb un amor més gran que una era de batre, unes enormes ganes d'empènyer el carro de la història cultural campanera...I seny. Sàrries de seny. Ara mateix record les paraules, repetides cent vegades per un sineuer gran, desaparegut ja, malhauradament, l'amo Antoni Camps, que sempre que tenia oportunitat deia: "si en possassin a la venda de seny, vos aseguro que en compraria un bon grapat de carretades i després les repartiria ben repartides..."Es exactament el que tu fas, amic Huguet, esbargir seny a balquena, a l'uf, a tones. Bé, sembla que ja he dit el que havia de dir o havia de rebentar. Un dia m'aturaré a Campos i farem un cafetó. Rebutat de cassalla de Llubí, clar.

Gabriel Florit, poeta.

(Article publicat al Diari de Balears el 9 de juliol de 1996, 9 dies després moria en Damià Huguet).

REBUIG A UNA BEFA

Fa pocs dies, en aquesta terra nostra, es donà un cas lamentable, indigne i repugnant. Un malvat, un criminal, de manera cruel, destruí, llevà la vida d'una al lota jove que, entre altres coses, es dedicava a ensenyar el qui no sap, acomplint així una de les obres de misericòrdia. Assassinat que fou comentat públicament d'una manera lleugera i befosa per un personatge que mai no ha sabut guardar les formes (els diaris d'aquests dies en van plens de fortes protestes contra el befós insultador). Com tota persona amb una mica de sensibilitat em sent horroritzat davant tanta barra. No esper ni un moment per posar-me a la màquina per, en primer lloc, unir-me al Lobby de Dones i a tants de mallorquins que, indignats, rebutgen el comportament del personatge en qüestió, que ha despreciat el que és més sagrat, la dignitat de la persona humana. I en segon lloc, per preguntar a tothom amb tristesa: **De què protestam? Això ens estranya, ara? Serà novetat?** (recoman la lectura d'un escrit que fa tan sol uns dies un columnista d'un diari local titulava: **Todos somos Cañellas**). O no és veritat que anys i més anys hem fet d'escolanets i rient les graciets (al grup que acompanyava el personatge, en el moment de referència, em remet) de l'inclit pagès d'asfalt? O no han hagut de ser els seus superiors de Madrid els qui han obert els ulls dels mallorquins? O no és que aquest individu ha tengut sempre per norma fer graciets de tot quant l'envoltava, amb la complicitat de tothom?. Per això és que record el columnista quan digué: **Todos somos...** Com a humà em sent revoltat i indignat. Com a cristià, trist i adolorit. I com a marier i soci núm. 143 de la Tercera Edat local, aprofit per preguntar als companys d'aquesta Associació (ja sé que a alguns no els agradarà, però com ja he dit altres vegades, no escric per agradar, no és el meu ofici) si troben que aquest columnista té raó. I abans de contestar-me voldria que recordassin (els qui hi anaren) les dues vegades que aquest individu els va rebre. La primera audiència no tenia altra finalitat que demanar ajuda per a l'ampliació de la Llar dels Padrins. I recordau que us digué abans de la despedida? No és cert que usant aquella sorna tan seva exclamà: **«Guardaré aquesta petició en un bon lloc, no fos cosa que passàs el mateix que passa amb les que faig a Madrid, que es perden per dins els calaixos»?** I no és cert que tots riguéreu la «gracieta», que no era altra cosa que una presa de pèl, com es demostrà al llarg dels anys? I recordau la segona vegada? No és cert, també, que us rebé com si fos un d'aquells sergents de setmana tan coneguts i cridant-vos: **«Però si aquí, al Govern, no hi ha cap petició vostra!»?** Cosa que obligà a un dels presents -mossegant-se la vergonya- a treure's de la butxaca les fotocòpies corresponents a la carta i plànols del projecte, indicadors de les dates en què foren remeses,

fregant-les-hi pels morros, com diem en bon mallorquí. I què passà? Passà el que era normal; com sempre se'n sortí amb una altra gracieta i... a fer coro tots. No hagués estat de més, dic jo, que qualcun dels presents, amb tot el respecte, li hagués entimat que ja no podia al legar més ignorància. Però sembla que solament n'hi va haver un que tornà enrere per comunicar-li que li duia «recuerdos» d'en Biel. **«Ja el me comanareu molt»**, respongué l'Amo. I així acabà l'entrevista, sortint amb un dit al cul i l'altre a l'orella. Promeses i més promeses. Esperàrem les eleccions, i... res. Passaren les altres i... res. Què s'esperava? Tots ho sabem. Però la culpa no era nostra. El poble és sobirà. Però Déu és sobre tot i un dia sortí el miracle que molts ja no esperaven. S'obrà el Pacte de Progrés al Consell Insular i en un no-res arribà allò tan esperat i... les obres ja estan quasi acabades com podem veure. I per què no dir-ho? Encara bramariem d'esperar l'amo; o no, Tercera Edat de Maria?

No voldria sortís ningú que, com ja ha passat altres vegades, mesclàs ous amb caragols. Respect el PP i fins i tot li estic agraït per haver-nos alliberat de tal governant. I som coneixedor de la repugnància experimentada per molts dels meus amics que sempre han votat dreta, davant el comportament befós tan comentat. Si surt al mig, com ja he dit, és per ajuntar-me a tants i tants de mallorquins, i al mateix temps per esplaiar-me, ocasió que una vegada més em dona la nostra revista FENT CARRERANY. Res més.

ELS NOSTRES GLOSADORS

En primer lloc hem de justificar el perquè feim aquest glosat. El feim per moltes raons: 1) per conservar aquest art popular arrelat dins la boira de la nostra història i que no es dona a cap altre banda fora de Mallorca.; 2) perquè a Maria sempre hi ha hagut bons glosadors, molts d'ells de fama reconeguda; 3) perquè si una glosa es un esclafit d'un instant d'inspiració per riure, plorar, fer història o anar de picat, hi ha moments millors que les festes per riure o cantar tots a cor?. Per aquestes i moltes més raons està justificat fer un glosat.

Aquí volem que torni a reviure el temps d'antany quan arremolinats vora la foganya passaven la vetllada fent gloses. Volem que no s'acabi aquesta vena d'inspiració poètica popular. Volem sobreviure a la destrucció que a poc a poc patim. Volem cantar, cantar fort, fer gloses fins engatar-nos de goig i joia. Maria de la Salut i tota Mallorca cantarà altre vegada per boca d'inspirats glosadors totes les coses que valen la pena glosar, tot el que val la pena ser recordat.

Els nostres glosadors, que són molts, ens han donat bona mostra de la seva saba. Les seves gloses, aquells esquitxos poètics fruit d'un instant d'inspiració, han perviscut molts d'anys després de morts.

Recordam ací molts noms propis que són ja història i que com a fills d'aquest poble els recordarem sempre. Quí de nosaltres no recorda En Ferriol Banya?. Tal volta el millor glosador que hi ha hagut en tota Mallorca i fora Mallorca. Ell va ser la capçalera de tota una família de bons glosadors, l'han seguit, en tercera i quarta generació, l'amo En Nadal Ferriol i el seu fill En Magí Ferriol.

Ara volem recordar un diàleg glosat entre En Ferriol Banya i un glosador d'Algaida. Això succeí quan En Ferriol Banya estava llogat de paraller al Hostal d'Algaida; allà es va trobar amb un home d'allà mateix que quan va sebre que era de Maria li va fer propostes de fer un glosat cara a cara; En Ferriol Banya després de fer el mussol una bona estona, li digué:

Jo som En Ferriol Banya
que tant desitjau sentir
i si el reteu a la fi
poreu brevejar i dir
que heu retut un bergantí
des més famosos d'Espanya.

I l'altre li contestà:

Emplea se teva manya
jo també l'emplearè
mira que anit vaig a fer
broquets de sa teva banya

I En Ferriol Banya li contetà:

M'he passejat per Espanya
fora Mallorca i Alger
i mai he trobat cap torner
quí em torneig sa meva banya
i tu tan pobra de manya
broquets ne voldries fer.

Ací hi trobam la seva valúia, ell se sentí el millor d'Espanya, i crec jo que ho era, perquè aquestes gloses llegides son molt perfectes i demostren ban clar els coneixaments de l'art que ell tenia.

I encara una mostra més en tenim de la seva traça. Com moltes vegades en aquell temps les matances eren un dels llocs més evinents per fer glosats, i per tant no se li escapà a ell una bona ocasió que li brindaren. Era a Sa Torreta, de vetllada, després de sopar es va entrunyellar un glosat; a poc a poc hi acudí gent de Santa Margalida, de Maria i de LLubí, i entre aquests darrers hi havia dos glosadors molt bons: En Marget i En Mena, i de Maria s'hi trobava el Sen Joan des Bous, glosador fi, pare d'En Damià des Bous, també glosador conegut. En Ferriol Banya dirigint-se a n'En Marget li digué:

En sortir ja fas fretura
com un cavall disvocat
i tu tan gelós t'ets alçat
perquè quan jo he sopat
tú lladraves per sa lluna.

Després es dirigí a n'En Mena i li digué:

Un altre vespre et convit
per passar una vetllada
i de cert et dic camarada
que l'hi pagaràs ben cara
a sa llana que has escampada
per dins Sa Torreta anit.

Llavors a tots dos els digué:

Es gambaner i sa canya
la duen es pescadors
i per glosar amb voltros dos
no em paga emplear sa banya.

Per tant veim que el seu art era torrencial, a cada moment anava fent versos i era capaç de tancar a qualsevol com acabam de veure.

(Continuarà al proper número)

Antoni Gelabert Mas

BULLIT DE NOTÍCIES

EL REBROT VA D'ACAMPADA.

El rebrot no atura i vos vol fer saber que ara se n'ha anat d'acampada a la Victòria. El mes que ve vos contarem com ha anat ja que sortirà un especial del Rebrots contant les coses d'aquest any i les propostes de futur i moltes coses més.

TERCERA EDAT

Sembla que les obres del nou local de la tercera edat van per bon camí i estan avançant a bon ritme; ja està enrajolat i enguixat. Pareix ésser que hi haurà una sala ben gran on hi podran fer uns bons balls i no se faran nosa.

RONDALLES

El proper dia 5 de setembre, el professor Pep Grimalt vendrà a Maria, convidat per Fent Carrerany, a donar una conferència sobre les Rondalles. Encara no podem precisar el lloc i l'hora; en tindreu informació al proper número de la revista i també al programa de festes de la Mare de Déu.

PRESENTACIÓ D'UN LLIBRE.

Fent Carrerany també prepara per a les festes de la Mare de Déu la presentació del nou llibre de Rafel Crespí, professor de l'Institut Berenguer d'Anoia d'Inca. Ja informarem del dia i hora de l'esdeveniment.

INSTITUT DE SANTA MARGALIDA

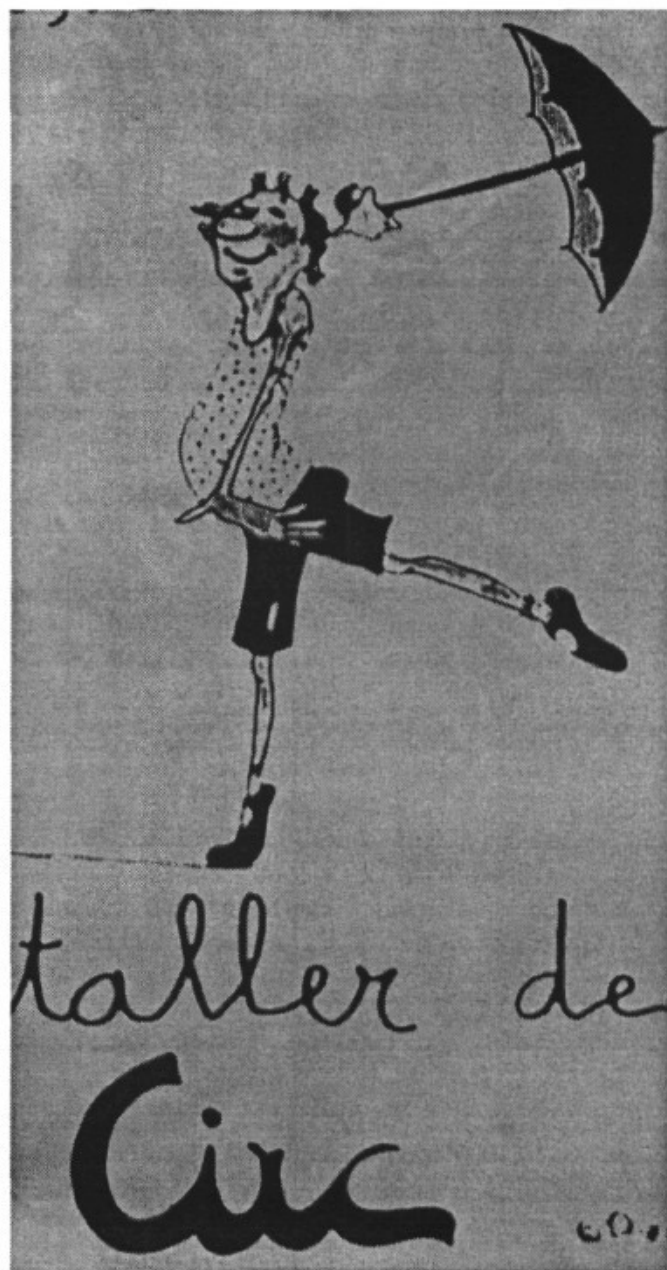
Les obres que estan ben a punt d'acabar són les del nou Institut d'Educació Secundària de Santa Margalida. Sembla que s'inaugurarà oficialment el dia 30 d'agost i que començarà amb les activitats administratives (inscripció i matrícula d'alumnes) els primers dies de setembre. A aquest nou Institut hi començaran les classes els alumnes de primer, segon, tercer i quart d'ESO de Sta. Margalida, Can Picafort i Maria.

L'AMO EN XESC I MÚSICA NOSTRA

L'amo en Xesc de Son Cloquis ha gravat les seves cançons amb el grup Música Nostra. En el darrer disc del grup ciutadà hi ha tres cançons de l'amo en xesc, la seva veu ha quedat enregistrada per sempre.

EN GALINDO.

El moment que esteim acabant aquest número de Fent Carrerany, escoltant les notícies, ens sorpren l'alliberament del general Galindo. No es pot entendre com poden alliberar un presumpte terrorista i assassí, acusat

de pertànyer a banda armada i més coses, a no ser per que continui boca closa. Del contrari, a partir d'ara, poden començar a amollar tots els PRESSUMPTES, i són molts.

TALLER DE CIRC.

Na Maria Antonia Oliver durà a terme del 5 al 9 d'agost un taller de circ. En el mateix es podran aprendre acrobàcies, trapezi i jocs malabars. Esperam notícies dels futurs artistes.

BULLIT DE NOTÍCIES

EXPOSICIÓ D'ACRÍLICS I AQUAREL·LES.

A sa Capella Fonda, a partir del 31 d'agost, tindrà lloc una exposició de pintures a càrrec den Nadal Ferragut. La mateixa romandrà oberta els dies 31 d'agost, 1, 7 i 8 de setembre a partir de les 20 hores.

IX FESTIVAL DE MÚSICA CLASSICA AL PLA.

El Festival de Música Clàssica de la Mancomunitat del Pla de Mallorca arriba a la seva novena edició. Enguany no hi ha concert a Maria, però sí que n'hi ha ben aprop, dels que encara en podem gaudir són els següents:

Dijous 15 d'agost a les 21 hores a l'església de Sencelles el SEPTIMINI de l'Orquestra Simfònica de Balears.

Diumenge 25 d'agost a les 21 hores a l'església d'Ariany l'"Octet Shubertíada".

Diumenge 1 de setembre a les 21 hores a l'església de Sant Joan na Fanny Marí, soprano amb la Camerata Sa Nostra.

Diumenge 8 de setembre a les 20'30 hores a l'església de Costitx un concert de piano a 4 mans per M. Victòria Cortés i Francesc Blasco.

Diumenge 15 de setembre a les 20 hores a l'església de Cura, Algaida, concert d'arpa per Marielle Nordmann amb obres de Haendel, Mendelsson, Albeniz, entre d'altres.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Catalina Mas Arlés, que morí el passat 10 de juliol a l'edat de 76 anys. Vivia al carrer Pujole, 8.

Benet Darder Calafat, morí el passat 14 de juliol a l'edat de 67 anys. Vivia a Petra i era el propietari del restaurant Ses Tarragones.

Gabriel Font Quetglas, morí el passat 27 de juliol a l'edat de 95 anys. Vivia al carrer Costa i Llobera, 30.

Jaume Payeras Mas, morí el passat deia 28 de juliol a l'edat de 87 anys. Vivia al carrer de s'Arraval, 161.

Joana Aina Darder Mas, morí dia 29 de juliol a l'edat de 87 anys. Vivia al carrer Morell, 25.

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Catalina Aurora Torrens Vives, va nèixer dia 17 de juliol. Els seus pares són en Miquel Torrens Quetglas i na Martina Vives Alcover.

Enhorabona als seus pares i demés família.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)	...525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL TERCERA EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:
Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al**855043**

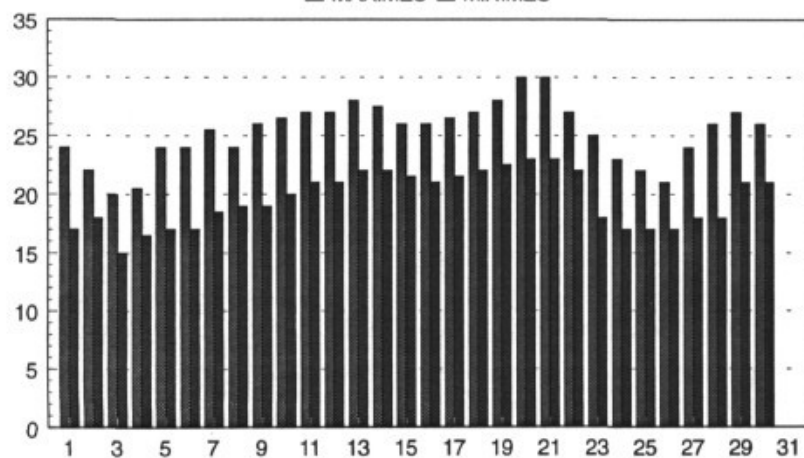
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al**520292**

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al**236624**

El temps

MES DE JUNY

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia 2	3 l.
Dia 3	26 l.
Dia 23	4 l.
Dia 25	5 l.
Dia 26	3 l.

TOTAL: 41 LITRES

Temperatura Màxima	30 °C (Dies 20 i 21)
Temperatura Mínima	16,5 °C (Dia 4)
Temperatura Mitjana	22, 6 °C
Mitjana Màximes	25, 4 °C
Mitjana Mínimes	19,7 °C

FRASES CURIOSSES

Revisant paperassa vaig trobar interessant seleccionar algunes frases de diversos autors que ens poden fer reflexionar per un moment:

Els valors morals es perden enterrats per els econòmics (José Luis Aranguren).

L'amor, com a una ceràmica, quan es romp, deixa cicatrius (Proverbi grec).

Un actor és una persona que no t'escolta, a no ser que parlis d'ell (Marlon Brando).

La llibertat és per a somiar-la (Carmen Martin Gaité).

És totalment cert que el vi guanya amb l'edat, quan més vell em vaig fent, més m'agrada (Anònim).

L'edat de casar-se arriba molt abans que la d'estimar-se (Friedrich Wilhelm Nietzsche).

La llibertat és incompatible amb l'amor. Un amant és sempre un esclau (Anne Louise Germaine de Staël).

L'instint és el nas de la ment (Delphine Gay).

Per veure clar, basta en canviar la direcció de la mirada (Antoine de Saint-Exupery).

Les dones no duen el que les agrada. Les agrada el que duen (Christian Dior).

L'elegància és qüestió d'esquelet (Dino Segre Pitigrilli).

Per escriure només hi ha que tenir qualque cosa que dir (Camilo José Cela).

L'estúpidesa insisteix sempre (Albert Camus).

La desigualtat és l'origen de tots els moviments locals (Leonardo da Vinci).

La coqueteria és la conquesta de l'esperit per els sentits (Coco Chanel).

Dos poden viure amb els mateixos doblers que un, però només la meitat de temps (Anònim).

Els ordinadors són inútils. Només poden donar-te respostes (Pablo Ruiz Picasso)

El perill és el gran remei per a l'avorriment (Graham Greene).

Pere Crespí i Salom

VI JORNADES CULTURALS I ESPORTIVES 1996

Les dues setmanes que van del 14 al 28 de juliol es tornaren a celebrar les ja tradicionals Jornades Culturals i Esportives de l'estiu. Enguany s'arribà a la sisena edició. L'oferta va ser molta i variada i hi hagué activitats per a totes les edats i per a tots els gustos. Des d'activitats per a infants d'1 any fins a actes per a la gent de la Tercera Edat. Entre els tallers que es celebraren hi havia: pintar camisetes (amb motius de les Rondalles), psicomotricitat per a infants, moviment conscient, petits cuiners, flors de paper, aeròbic, macramé, bàsquet, cuina, fang, escacs,

coixins, volei, rapel, que duraven les dues setmanes. D'altres activitats es varen programar per als caps de setmana. Així hi va haver Ràpel, Titelles, Ball de Bot, Mostra de Cuina, Ball de Saló, Marató fotogràfica, Gimcanes per a petits i grans i Marxa amb bicicleta i a Peu a Santa Margalida. Totes les activitats comptaren amb una bona participació, destacant, sobretot, la gran participació al Ràpel, les dues gimcanes, els balls i la Marxa a Santa Margalida.

La resposta de la gent a aquesta iniciativa és la millor garantia i la conveniència de la seva continuïtat.

LES REVISTES DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA ES VENEN PER "UN PLAT DE LLENTIES"?

El passat dimecres dia 10 de juliol, vaig llegir en un mitjà de comunicació, l'acord subscrit entre el Govern del Sr. Jaume Matas, que el mateix dia es reunia amb una entitat antiestatutària i contrària a la unitat de la Llengua, i l'Associació de Premsa Forana. La qual es venia per un "plat de lleties" de 5.000.000 ptes a repartir entre 49 revistes, i amb uns barems una mica confusos, però bé per això hi ha l'Associació; els meus càlculs equitatius són d'unes 100.000 ptes per revista, sempre i quan divulguin les actuacions de l'administració autonòmica, clarament en contra de la unitat de la llengua catalana.

Com a soci, subscriptor, membre de la 1a Junta Directiva de Fent Carrerany (any 1986) i col·laborador des dels seus inicis d'aquesta revista, em sorprèn, tristement, que la meua petita aportació anual serveixi per ajudar un Govern que no estima la nostra Llengua i que s'aprofita de la labor altruista realitzada per les revistes de Premsa Forana.

independència havia estat el primer compromís a complir, es pot vendre per unes quantitats ridícules al Govern del Senyor Jaume Matas, demostrant que allò d'independent és pura demagògia.

Finalment, desig que aquestes línies ajudin a reflexionar tots els que formen el col·lectiu de Premsa Forana: val la pena vendre's per un "Plat de lleties"? o continuar la tasca de suport a una llengua que està en perill i que gràcies a diferents actes i actuacions que estam realitzant diversos col·lectius: Plataforma de Joves per la Llengua, OCB, Ajuntaments Progressistes (Maria de la Salut, Sineu, Sta Maria, Algaida...), Escoles Mallorquines, fins ara les revistes de Premsa Forana..., han fet possible conscienciar un poble -difícil de mobilitzar-, de la nostra Identitat, Cultura i d'una Llengua, la Catalana, que són patrimoni irrenunciable d'un poble que vol allò que històricament i científicament és seu.

Crec que per a Fent Carrerany, on pareixia que la

ENRIC POZO MAS

LA BIBLIOTECA...

És un centre de comunicació cultural al servei de tots els ciutadans.

Per això, ha anat adaptant-se al present i a l'oferta cultural del món actual, introduint totes les necessitats a fi de convertir-se en un centre a la mida dels interessos de la població.

És un lloc obert a tothom on els veïns hi poden passar el seu temps lliure.

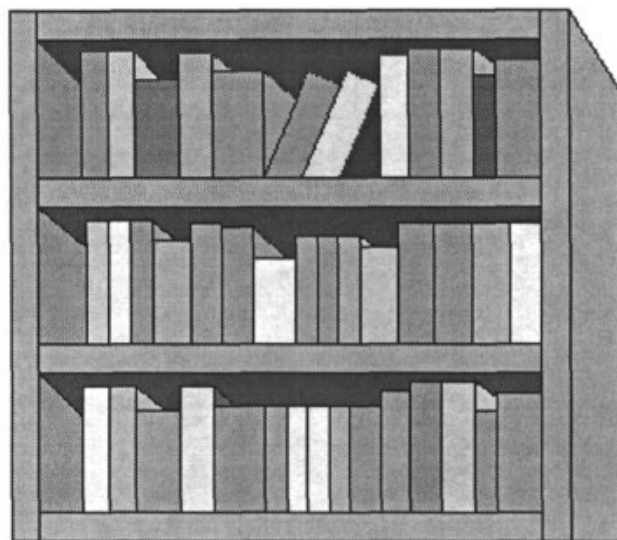
Tenim a l'abast material bibliogràfic, discs compactes, vídeos i publicacions periòdiques (revistes, diaris...).

D'entre els VÍDEOS que podeu trobar a la vostra disposició hi ha:

- Bearn
- El club de los poetas muertos.
- Gandhi.
- Lawrence de Arabia.
- Petit Buda.
- Tomàquets verds, fregits.
- Blancaneu i el castell encantat.
- La guerra del bosc.
- La Creación del Universo.
- Energia i Ecologia.
- NO-DO, una historia próxima.
- (...)

Alguns dels DISCS COMPACTES són:

- El Ultimo de la Fila.
- Bon Jovi.
- Nirvana.
- Louis Armstrong.
- Michel Nyman.
- Uc.
- Música clàssica
- (...)

La PREMSA DIÀRIA de què disposam: ~

- Diari de Balears.
- Diario de Mallorca.
- El Dia del Mundo.
- Ultima Hora.

La Biblioteca, a l'entrada del segle XXI, incorpora nous formats per tal d'obrir-se camí dins la xarxa de la informació.

Biblioteca Municipal.
F.M. Mas.

LA BIBLIOTECA FA SABER QUE...

El Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca ha duit a terme un curs els passats dies 3, 4 i 5 de juliol a la Biblioteca Municipal d'Artà.

El tema d'aquest curs ha estat "L'atenció a l'usuari" amb les ponències dels professors -Adela d'Alòs-Moner, Directora Tècnica del Doc 6, i Cristóbal Urbano, professor de l'Escola Universitària Jordi Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació.

L'objectiu del mateix és aconseguir que el personal que treballa a les biblioteques prengui consciència del paper que juguen en la satisfacció de les necessitats i expectatives de les demandes d'informació i de la importància d'una correcta atenció a l'usuari. A més, també es va parlar dels recursos d'informació als quals podem recórrer les biblioteques públiques.

Segur que tots els presents agraïrem l'experiència que ens han aportat.

Biblioteca Municipal
F.M. Mas

Diada per Mallorca, la Llengua i l'Autogovern.
18 de maig de 1996.

Moltes gràcies a tots !

Aquest no és un anunci publicitari. És un anunci d'agraïment a tot el poble de Mallorca per la seva participació a la gran concentració del darrer 18 de maig a la plaça Major de Palma, a la Diada per Mallorca, la Llengua i l'Autogovern.

Gràcies als joves i als grans, als de Palma i als de la Part Forana, al món de l'empresa i al món sindical, als professionals, als ensenyants, als universitaris, al món de la cul-

tura popular, a l'església mallorquina, a les entitats veïnals i mediambientals, a les federacions de persones majors, a tots els mitjans de comunicació, als pares i mares d'alumnes, als centenars d'entitats i col·lectius que aportaren el seu nom i la seva feina per fer possible aquell gran dia. A totes les institucions que feren costat a la Diada i a la seva reclamació, l'equiparació autonòmica de les Balears amb les Comunitats Històriques.

Les entitats organitzadores, i l'Obra Cultural Balear com a entitat coordinadora, volem donar-vos les gràcies a tots. A aquells milers de persones que aixecàreu a l'unísson l'himmens Mosaic Humà i a tots els qui, des de ca vostra, també en compartíeu l'esperit i la força.

*Gràcies a tots
i continuem endavant!*

VIII CERTAMEN DE FOTOGRAFIA FENT CARRERANY:
Premi Juvenil: Títol: "Clasta". Autora: Catalina Fiol Galmés